

RIIGIKOGU KANTSELEI ÕIGUS- JA ANALÜÜSIOSAKOND

Infotunnid ja parlamentide töögraafikud

Nr. 7

18.04.2018

Käesolev teemaleht keskendub kahele teemale: parlamentide töögraafikud ja infotundide (*Question Time*) korraldus. Kuigi lisaks infotunnile on parlamentides kasutusel ka muid debativorme (sh arupärimine), keskendub teemaleht infotunni regulatsioonidele. Lisaks Eesti lähinaabritele (Läti, Leedu, Soome, Rootsi) antakse ülevaade veel nelja riigi parlamendi töökorraldusest (Tšehhi, Sloveenia, Slovakkia ja Poola).¹ Kahekojaliste parlamentide puhul käsitletakse alamkoja regulatsioone.

Kuigi parlamendi töögraafik on igas riigis erinev, on see seaduse tasandil reguleeritud vähestes käsitletud riikides (Leedu ja Slovakkia). Kui mõnes riigis toimuvad komisjonide ja täiskogu istungid erinevatel päevadel, siis leidub ka riike, milles komisjonide ja täiskogu istungid planeeritakse erinevatele nädalatele (nt Tšehhi, Poola, Slovakkia, Sloveenia).

Infotunnid erinevad riigiti nii küsimuse esitamiseks antud aja kui ka küsimuste järjekorra poolest, kuid ka selles osas, kas küsimused saadetakse valitsuse liikmetele ette või mitte.

Leedu

Infotunde on istunginädalal kaks:

- pooletunnine infotund teisipäeviti on ette nähtud küsimusteks kõrgemate riigiametite juhtidele (küsimused valitsuse liikmetele, parlamendi ametnikele, parlamendi poolt nimetatud riigiasutuste (v.a. põhiseadusliku ja ülemkohtu kohtunikele) ja teiste riigiasutuste juhtidele);
- neljapäevane infotund on ette nähtud valitsuse liikmetele küsimuste esitamiseks.

Infotunni küsimusi ei saadeta valitsuse liikmetele ette (kuid parlamendi liikmel on lubatud seda teha). Kui küsimus eeldab põhjalikumat vastust, teeb istungi juhataja või minister ettepaneku saata küsimus vastamiseks kirjalikuks. Esmalt saab kaks küsimust esitada opositsiooni liider, misjärel esitavad küsimusi ülejäänud parlamendigrupid alustades opositsioonist ning võttes arvesse fraktsioonide suurust. Kõik parlamendi liikmed võivad esitada täiendavaid küsimusi, kuid eelisjärjekorras saab seda teha algse küsimuse esitanud saadik. Ministril on õigus taotleda vastuse andmist järgmisel istungil või jätta küsimusele vastamata. Küsimuse esitamiseks on aega üks minut ning vastamiseks kaks minutit.

Leedu parlamendi täiskogu koguneb kodukorra seaduse alusel kaks korda nädalas kolmenädalaste tsükklitena, millele järgneval nädalal täiskogu ei kogune. Mõlemal päeval toimub kaks istungit. Täiskogu istungite toimumise nädalapäevad on määratud kodukorra seadusega. Komisjonide istungid on üldiselt planeeritud ülejäänud päevadele ning toimuvad kahel kuni kolmel päeval nädalas. Istungite lõppemine on seotud kindla kellaaajaga. Täiskogu, komisjonide ja muude kohtumiste ajagraafik on määratud parlamendi juhatuse poolt.² Esmaspäev on mitte-ametlikult ette nähtud tööks valimisringkonnas.

Teisipäev

10.00–14.00 *Seimi* istung

15.00–19.00 *Seimi* istung (15.00–15.30 infotund)

Kolmapäev

10.00–13.00 komisjonide istungid

15.00–17.00 Euroopa Liidu asjade komisjoni istung

Neljapäev

9.00–10.00 Komisjonide istungid (vajadusel)

10.00–14.00 *Seimi* istung (13.00–14.00 infotund)

15.00–19.00 *Seimi* istung

Reede

10.00–11.00 Komisjonide istungid

11.00–13.00 Euroopa Liidu asjade komisjoni istung

¹ Võõrkeelsete materjalide tõttu võib ülevaates esineda terminoloogilisi ebakõlasid.

² Leedukeelne juhatuse poolt vastu võetud parlamendi töögraafik on kättesaadav siin: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/7fcea4c04cda11e78869ae36ddd5784f>.

Läti

Infotunni raames saavad saadikud valitsuse liikmetele ning Läti Panga juhile esitada küsimusi kirjalikult vähemalt viieliikmelises koosseisus. Parlamendi infotund on sümbioos kirjalikest ja suulistest küsimustest ning vastustest. Parlamendi liikmed esitavad küsimused esialgu kirjalikult (vähemalt kuus päeva enne vastavat istungit) ning neile esitatakse vastused kirjalikult või vastatakse suuliselt. Vastamisele kuuluvad küsimused valitakse nende esitamise järjekorra alusel. Küsimuse esitaja(tel) on võimalik esitada kokku kaks täiendavat küsimust ning seejärel ülejäänud liikmetel kokku kolm küsimust (taotlemise järjekorra alusel). Igal istungil määratakse infotunni kestus, kuid mitte kauem kui üks tund. Kui parlamendi liige on kirjalikult esitatud vastustega rahul, siis suulist vastamist täiskogus ei toimu. Kui küsimuse esitajad on taotlenud küsimuse selgitamist suuliselt, antakse selleks üks minut. Vastuseks antakse aega viis minutit või kaks minutit, kui vastus esitati ka kirjalikult. Lisaküsimuse esitamiseks antakse aega üks ning vastamiseks kaks minutit. Vähemalt viieliikmelisel parlamendigrupil on õigus esitada ka kiireloomulisi küsimusi. Sellisel juhul kuuluvad vastamisele küsimused, mis on esitatud vähemalt 48 tundi enne vastava istungi algust.

Läti parlamendi töögraafik ei ole detailselt kodukorra seaduses reguleeritud. Läti parlamendi täiskogu koguneb üldjuhul neljapäeviti ning komisjonide istungid toimuvad teisipäeval ja kolmapäeval.

	ESMASPÄE	TEISIPÄEV	KOLMAPÄE	NELJAPÄEV	REEDE
9:00				Täiskogu	
10:00				Juhatus	
11:00				Täiskogu	
12:00					
13:00					
14:00	Juhatus			Täiskogu	
15:00					
16:00				Täiskogu	
17:00				Infotund	
18:00					

Tšehhi

Suuliste arupärimiste/küsimuste (*oral interpellation*) esitamine toimub neljapäeviti vahemikus 14.30–18.00. Kui 14.30–16.00 esitatakse küsimusi peaministrile, siis pärast seda ülejäänud ministrite. Saadikud registreerivad oma küsimuse(d) kirjalikult (märkides ära, missugusel teemal küsimus küsitakse) parlamendi spiikri juures hiljemalt kell 11 samal päeval. Küsimuste esitamise järjekord loositakse. Küsimuse küsimiseks on kaks minutit (lisaküsimuste korral üks minut). Kui küsimuse adressaat ei viibi kohal või ei ole küsimusele võimalik suuliselt vastata, esitatakse vastus kirjalikult 30 päeva jooksul.

Parlamendi töögraafik määratakse poole aasta kaupa juhatus poolt, millesse kuuluvad lisaks spiikrile ja asespiikrile ka parlamendierakondade esindajad (*Steering Committee*). Parlamendi töö toimub 6-nädalaste tsüklitena, millest kahel toimuvad komisjonide istungid, kahel-kolmel täiskogu istungid ning ühel töötavad saadikud valimisringkondades. Üks nädal on n-ö vaba graafikuga, mida saab kasutada näiteks juhul, kui plenaaristungite jaoks on vaja täiendavat aega seoses suure eelnõude arvuga. Kodukorrareeglite kohaselt algavad täiskogu istungid kõige varem kell 9 ning lõppevad hiljemalt kell 21 (seejuures hääletamine eelnõude, muudatusettepanekute ning rahvusvaheliste lepingute osas peab algama hiljemalt kell 19. Teisipäevased täiskogu istungid algavad praktikas kell 14 ning kolmapäeval, neljapäeval ja reedel kell 9. Kodukorra kohaselt ei toimu istungeid esmaspäeval, laupäeval ega pühapäeval.

Sloveenia

Infotund toimub kord kuus ning selle kuupäeva, alguskellaaja (tavaliselt pärastlõunal) ning kestuse määrab spiikri nõukogu. Infotunnis osalevad valitsusjuht, ministrid ja riigisekretär (*Secretary General of the Government*). Iga parlamendi liige saab esitada kuni kaks küsimust. Küsimused peab registreerima parlamendi spiikri juures infotunnile eelneva päeva lõunaks. Küsimused saadetakse viivitusega nende adressaatidele, samuti avalikustatakse need enne istungi algust. Küsimuse esitamiseks on aega kolm minutit ning vastamiseks viis minutit. Kui küsimusele ei ole võimalik istungil vastust anda, tehakse seda kirjalikult 30 päeva jooksul. Kui vastus saadikut ei rahuldanud, on võimalik esitada täiendav küsimus (kaks minutit), millele vastamiseks on aega kolm minutit. Küsimuse esitaja taotlusel võib parlament otsustada konkreetses küsimuses debati läbiviimise.

Kahe opositsioonisaadiku esitatud küsimuse kohta saab ühe küsimuse esitada valitsuserakonna liige. Istungi juhataja tagab sõnavõtu võimaluse erinevatele saadikurühmadele. Infotunni neli esimest küsimust on ette nähtud opositsioonisaadikutele ja koalitsioonisaadikule.

Parlamendi töögraafik kiidetakse heaks vähemalt kaheks kuuks. Töögraafik kiidetakse heaks spiikri nõukogu poolt, mis koosneb parlamendi aseesimeestest, parlamendirühmade juhtidest ja rahvuskogukondade saadikutest³. Üldreeglina peetakse täiskogu istungeid iga kuu seitsmel viimasel tööpäeval ja komisjoni istungid toimuvad iga kuu esimesel kolmel nädalal.

Poola (Sejm)

Saadikud saavad valitsuse liikmetele esitada küsimusi kahe menetluse käigus.

Neist ühel (*current information*) on küsimuse esitamiseks vajalik vähemalt 15 saadikut. Küsimus esitatakse hiljemalt kell 21 eelmisel päeval kirjalikult koos aadressaadi ja küsimuse põhistusega. Spiiker edastab küsimuse viivitamatult selle aadressaadile. Parlamendi juhatus otsustab (konsulteerides vanematekoguga), missugune küsimus kuulub järgmise istungi päevakorda, kaaludes eelkõige selle olulisust ja teemakohasust, samuti arupärijate arvu. Kui juhatus ei saavuta konsensust, pannakse see hääletusele täiskogus. Istungil on arupärimise esitajal viis minutit küsimuse põhjendamiseks ning vastuseks kümme minutit. Esitatud infole järgneb arutelu: saadikud saavad oma seisukohta väljendada kahe minuti jooksul. Liikmete sõnavõttude järjekorra üle otsustab spiiker, tagades, et saadikurühmade, -gruppide ja sõltumatute liikmete kõned oleksid vaheldumisi. Debati lõpus on arupärijate esindajal viis ning arupärimisele vastajal kümme minutit viimaseks sõnavõtuks. Debati kestus on kuni 90 minutit. Teine debativorm (*questions on current issues*) võimaldab saadikutel esitada valitsuse liikmetele igal istungil suulisi küsimusi. Küsimuse teema tuleb registreerida istungile eelneva päeva õhtuks (21.00). Küsimuste esitamise järjekorra üle otsustab parlamendi juhatus pärast vanematekoguga konsulteerimist. Ühel istungil on võimalik esitada kokku kuni 11 küsimust. Küsimuse esitamiseks on kaks ja vastamiseks kuus minutit. Lisaküsimusi (üks minut) saab esitada vaid esialgse küsimuse esitaja ning vastamiseks antakse kolm minutit.

Täiskogu istungite graafikut ei ole seadusega sätestatud ja juhatus peab selle üle otsustama vähemalt kolm kuud ette (praktiliselt tehakse seda siiski varem). *Sejmi* istungite kestus sõltub päevakorrast ning võib kesta hiliste tundideni. Komisjonide istungid toimuvad üldjuhul nädalatel, mil *Sejm* ei kogune.

Hetkel on *Sejmi* käesoleva aasta edasine töö täiskogus planeeritud järgnevalt:

APRILL						MAI						JUUNI					
E	2	9	16	23	30	E	7	14	21	28		E	4	11	18	25	
T	3	10	17	24		T	1	8	15	22	29	T	5	12	19	26	
K	4	11	18	25		K	2	9	16	23	30	K	6	13	20	27	
N	5	12	19	26		N	3	10	17	24	31	N	7	14	21	28	
R	6	13	20	27		R	4	11	18	25		R	1	8	15	22	29
L	7	14	21	28		L	5	12	19	26		L	2	9	16	23	30
P	1	8	15	22	29	P	6	13	20	27		P	3	10	17	24	

JUULI						AUGUST						SEPTEMBER					
E	2	9	16	23	30	E	6	13	20	27		E	3	10	17	24	
T	3	10	17	24	31	T	7	14	21	28		T	4	11	18	25	
K	4	11	18	25		K	1	8	15	22	29	K	5	12	19	26	
N	5	12	19	26		N	2	9	16	23	30	N	6	13	20	27	
R	6	13	20	27		R	3	10	17	24	31	R	7	14	21	28	
L	7	14	21	28		L	4	11	18	25		L	1	8	15	22	29
P	1	8	15	22	29	P	5	12	19	26		P	2	9	16	23	30

OKTOOBER						NOVEMBER						DETSEMBER					
E	1	8	15	22	29	E	5	12	19	26		E	3	10	17	24	31
T	2	9	16	23	30	T	6	13	20	27		T	4	11	18	25	
K	3	10	17	24	31	K	7	14	21	28		K	5	12	19	26	
N	4	11	18	25		N	1	8	15	22	29	N	6	13	20	27	
R	5	12	19	26		R	2	9	16	23	30	R	7	14	21	28	
L	6	13	20	27		L	3	10	17	24		L	1	8	15	22	29
P	7	14	21	28		P	4	11	18	25		P	2	9	16	23	30

Rohelisega märgitud päevadel toimuvad *Sejmi* istungid

³ Nõukogu töös osalevad ka kantselei direktor, komisjonide esimehed, õigusosakonna juhataja, valitsuse esindaja ja mõned parlamendi ametnikud.

Slovakkia

Infotund toimub neljapäeviti kell 14, mil saadikud saavad esitada küsimusi valitsuse liikmetele, peaprokurörile, ülemkohtu esimehele ning riigikontrolörile. Küsimused, mis saadetakse selle adressaadile ette, tuleb registreerida infotunnile eelneval päeval hiljemalt kell 12. Infotund võib olla seotud ka vaid ühe konkreetse teemaga. Infotunni esimesed 15 minutit on nähtud ette küsimusteks peaministrile. Küsimuste esitamise järjekord loositakse. Kirjalikult registreeritud küsimuse esitajal on õigus esitada täiendav küsimus. Küsimuse esitamiseks on aega viis minutit (lisaküsimuseks kaks minutit). Vastamata jäänud küsimustele vastatakse kirjalikult 30 päeva jooksul.

Parlamendi töögraafik määratakse aasta kaupa (käesoleva aasta graafik kiideti heaks 4.10.2017). Täiskogu istungipäevad ning kellaajad on määratletud kodukorra seadusega, mille kohaselt on tavapäraseks istungipäevadeks teisipäev, kolmapäev, neljapäev ja reede. Kolmenädalaste sessioonide esimene istung algab kell 13, järgnevatel päevadel kell 9 ning kestavad hiljemalt 19ni (reedeti 16ni). Komisjonide ning täiskogu istungid toimuvad erinevatel nädalatel. Üldjuhul järgib kalender järgnevat loogikat: täiskogu istungid toimuvad kolmel järjestikusel nädalal ning komisjonide istungid kahel järjestikusel nädalal.

JAANUAR	VEEBRUAR	MARTS
E 1 8 15 22 29 T 2 9 16 23 30 K 3 10 17 24 31 N 4 11 18 25 R 5 12 19 26 L 6 13 20 27 P 7 14 21 28	E 5 12 19 26 T 6 13 20 27 K 7 14 21 28 N 1 8 15 22 R 2 9 16 23 L 3 10 17 24 P 4 11 18 25	E 5 12 19 26 T 6 13 20 27 K 7 14 21 28 N 1 8 15 22 29 R 2 9 16 23 30 L 3 10 17 24 31 P 4 11 18 25
APRILL	MAI	JUUNI
E 2 9 16 23 30 T 3 10 17 24 K 4 11 18 25 N 5 12 19 26 R 6 13 20 27 L 7 14 21 28 P 1 8 15 22 29	E 7 14 21 28 T 1 8 15 22 29 K 2 9 16 23 30 N 3 10 17 24 31 R 4 11 18 25 L 5 12 19 26 P 6 13 20 27	E 4 11 18 25 T 5 12 19 26 K 6 13 20 27 N 7 14 21 28 R 1 8 15 22 29 L 2 9 16 23 30 P 3 10 17 24
JUULI	AUGUST	SEPTEMBER
E 2 9 16 23 30 T 3 10 17 24 31 K 4 11 18 25 N 5 12 19 26 R 6 13 20 27 L 7 14 21 28 P 1 8 15 22 29	E 6 13 20 27 T 7 14 21 28 K 1 8 15 22 29 N 2 9 16 23 30 R 3 10 17 24 31 L 4 11 18 25 P 5 12 19 26	E 3 10 17 24 T 4 11 18 25 K 5 12 19 26 N 6 13 20 27 R 7 14 21 28 L 1 8 15 22 29 P 2 9 16 23 30
OKTOOBER	NOVEMBER	DETSEMBER
E 1 8 15 22 29 T 2 9 16 23 30 K 3 10 17 24 31 N 4 11 18 25 R 5 12 19 26 L 6 13 20 27 P 7 14 21 28	E 5 12 19 26 T 6 13 20 27 K 7 14 21 28 N 1 8 15 22 29 R 2 9 16 23 30 L 3 10 17 24 P 4 11 18 25	E 3 10 17 24 31 T 4 11 18 25 K 5 12 19 26 N 6 13 20 27 R 7 14 21 28 L 1 8 15 22 29 P 2 9 16 23 30

Kollasega – komisjonide istungid

Rohelisega – täiskogu istungid

Soome

Eduskunta infotund toimub neljapäeviti ning see seisneb ühetunnises suulises küsimuste voorus ministritele. Küsimuste esitamise järjekorra üle otsustab spiiker. Esimese küsimuse saab tavaliselt esitada suurima opositsioonierakonna liige. Nii küsimiseks kui ka vastamiseks on ette nähtud üks minut. Kuna küsimus ja vastus võivad tuua kaasa uued küsimused samal teemal, võib parlamendi spiiker otsustada, kui kaua ühte teemat käsitletakse. Ministreid ei teavitata enne küsimuse esitamist küsimuse sisust.

Kodukorra seadus istungite toimumise aega detailselt ei reguleeri ning sätestab, et istungeid peetakse vastavalt töökoormusele ning üldjuhul nädalapäevadel, milleks ei ole esmaspäev ega laupäev. Seaduse kohaselt võtab tööajagraafiku vastu spiikri nõukogu⁴. Eduskunta istungid toimuvad tavapäraselt teisipäevast reedeni. Reedesed istungid on lühikesed ning seisnevad suures osas kas hääletamises või arutamata jäänud küsimuste käsitlemises. Ka komisjonide istungid toimuvad üldjuhul teisipäevast reedeni enne või pärast täiskogu istungeid. Fraktsioonidel ametlik kogunemisaeg puudub (mitteametlikult toimuvad kohtumised neljapäeviti enne istungi algust).

Teisipäev

14.00– Eduskunta istung

Kolmapäev

14.00– Eduskunta istung

Neljapäev

16.00– Eduskunta istung (infotund istungi alguses)

Reede

13.00–13.30 Eduskunta istung

⁴ Spiiker, asespiikrid ja komisjonide esimehed.

Rootsi

Parlamendi infotund toimub parlamendi kodukorra seaduse alusel igal neljapäeval kell 14. Küsimuste esitamiseks annab sõna spiiker, kes võib piirata küsimuse küsimiseks antud aega. Infotunnis saavad küsida kõik parlamendi liikmed.

Umbes kord kuus osaleb infotunnis peaminister, muul ajal viis ministrit. Ministritele ei saadeta küsimusi ette. Selleks, et liikmed saaksid küsimusi ette valmistada, antakse parlamendile aegsasti teada, missugused ministrid infotunnis osalevad.

Kodukord ei reguleeri detailselt täiskogu istungite toimumise aegu ning selle üle otsustab spiiker pärast konsulteerimist juhatusega. Komisjonide istungid kutsuvad kokku komisjoni esimees. Esmaspäeval ja reedel on parlamendi liikmed oma valimispiirkonnas ning komisjonide ja täiskogu istungid peetakse teisipäevast neljapäevani. Parlamendirühmade kohtumised toimuvad tavapäraselt teisipäeval (16.00–18.00).

Teisipäev

11.00– Komisjonide istungid
13.00– Arupärimised (kestus hiljemalt kuni 23.00)

Kolmapäev

9.00– Täiskogu istung (kestus hiljemalt kuni 23.00)
(seadusandlik tegevus), hääletamine kell 16.00.

Neljapäev

9.00 (10.00)– Komisjonide istungid
12.00– Tavapäraselt algab täiskogu istung keskpäeval ja on üldiselt läbi kell 16.00 (kuid võib kesta kuni 23ni).
14.00–15.00 Infotund

Reede

9.00– Reedel toimub Euroopa Liidu komisjoni istung, samuti arupärimiste debatt. Mõlemad tegevused puudutavad väiksemat osa liikmetest, mistap ülejäänud liikmed töötavad oma valimisringkonnas.

Urvo Klopets

urvo.klopets@riigikogu.ee

Kasutatud allikad

- Parlamentide vastused Euroopa Parlamendiuuringute ja Dokumendikeskuse (ECPRD) päringutele
- Riikide kodukorra seadused